

Havið hevur kravt nógv

Tá vit hoyra og lesa um slíkar vanlukkur sum tær fyrri 80 árum síðani, so hava vit kanska ilt við fíðiliga at fmynda okkum, hvussu vanlagnan rakti hjá teimum einstøkum. Tað fer ongantíð at bera til í orðum at lýsa, hvussu slíkt nívdí og hvørjar avleiðingar vóru.

Her skulu vit taka okkurt hissi fram í sambandi við teir, ið fórust við Havgásini úr Svínoy 13. desember 1913. Tað er sjón fyrri søgn, at havið, sum hevur givið so nógv, eisini hevur kravt slítt.

Hans Dávid

Hans Dávid Hansen var sonur Hanus Hansen, sum var sonur til Hanus úti í Váli. Hanus giftist við Elsebeth Malene í Klingrugardinum í 1870, og í 1875 fluttu tey út á Kirkju, men í 1890 fluttu tey aftur til Svínoyar. Tað verður hildið, at orsök in til, at tey fluttu út á Kirkju var, at tað um somu tíð vóru serliga góð fiskiár eystanfyri, og at tað var høgligar at rógva út av Kirkju enn úr Svínoy. At hann átti systir

gifta í Fugloy og konan tveir mammubeiggjar gjørdi tað kanska lættari hjá honum at flyta út.

Hans Dávid var giftur við Amaliu á Geilini. Amalia var systir tveir teirra, sum fórust við Jambardi eitt ár frammanundan. Tey búðu úti á Bø, og tá Hans Dávid sjólátst áttu tey trý børn. Johan Svend, sum var 6 ára gamal, Hanus, sum var 7 og Ole Hans Paula, sum var eitt ára gamal. Í 1910 hevði Amalia átt ein drong, sum æt Ole, men hann doyði, áðrenn Ole Hans Pauli varð føddur.

Johan Svend fór niður. Hann giftist í 1932 og búsettist í Bagsværd. Hann doyði síðsta vár.

Hanus giftist við Oluffu, sum var dóttur Garða-Petur. Tey búsettust fyrst í Svínoy, men fluttu seinni til Havnar. Hann sigldi mong ár eisini sum skipari, og síðstu árin arbeiðdi hann sum múrari saman við Jóan Jakku Mortensen.

Ole Hans Pauli (er ein av teim fáu føroyingunum,

sum verður nevndur við trimum nøvnum) giftist í 1938 við Elsebeth Mariu Frederiksen úr Svínoy, og tey búsettust úti á Bø. Tey

eiga tvey børn, sum bæði búgva í Svínoy. Dóttirin eitur Amalia. Hon giftist í 1970 við Ólavi, sum var sonur Hans Michael Justinussen, ið var á útróðri við Beskyttaranum 13. desember 1913.

Ólavur, ið fórði útróðarbát í 16 ár, man vera seinasti svínoyingurin, sum er deyður á sjónum. Ein hásumardag í 1984 fór hann einsamallur á flot. Frá landi av sóu teir bátin rekandi mannleysan út fyri víkina.

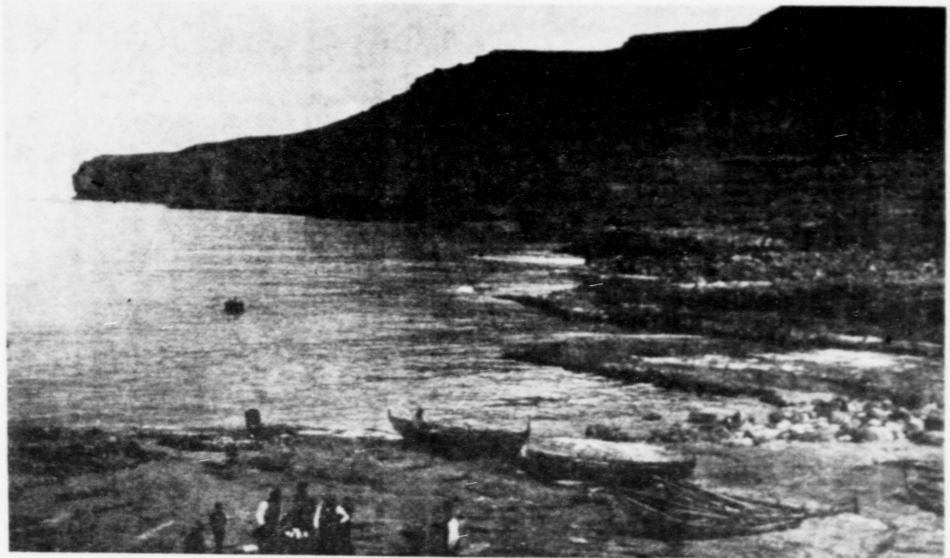
Guttormur

Guttormur Mikkelsen var komin úr Arnafirði sum smádrongur. Mamma doyði, bærini vórðu sett út, og Guttormur kom í Klingrugard. Hann giftist við Christinu Danielsen, ættað úr Havnini.

Sonurin Hans Petur, ella Pedda sum svínoyingar nevndu han, var 3 ára gamal, tá pápin fórst. Hann giftist í 1936 við Jóhannu Danielsen, sum var systur Liggias, ið var við Havgás

ini henda dagin. Men longu í 1938 doyði hon bráðliga frá manninum og eitt ára gamlari dóttur. Í 1942 giftist hann upp aftur við systir fyrri konuna. Hon eitur Marianna og býr nú hjá soninum Jóhan Mikkelsen. Tað er hann, sum eigur og rekur P. A. Restorff.

Hans Petur var við Bjørgvin, tá hon varð bumbað undir krignum. Tveir menn vórðu særdir. Annar teirra var Hans Petur, tað bar arríð, hann hevði á kjálkanum



Svínoyarkvív við Draganum í baksýni. Myndin, sum er tikin umleið 1920, vísir menn afturkomnar av fleygi og útróðri

vit roknaðu allir við at doyggja, tá ið lagt varð á broddin.

Tá ið fyrsta stóra brotið kom á okkum sunnanfrá úr broddinum, spurdi Olivar meg, um hann ikki skuldi lækka seglið og geva út av dragnum. Eg svaraði nei. Tá tók róðursmaðurin bátin norð móti Fugloynni, so a hesin sjógvur hevði brotið tvær ferðir, áðrenn vit fingi hann. Í somu stund tók eitt annað brot seg upp so nær bátinum, at ikki bar til annað enn at halda ímóti. Tá spurdi broðir meg aftur, um hann ikki skuldi lækka seglið. Eg svaraði, at hann skuldi ikki lækka seglið, fyrr enn róðursmaðurin rópti á hann so at gera.

Hvussu vit komu ígjøgnum hetta brot, dugi eg ikki at greiða frá, men uppfyri komu vit, og tá ið vit komu uppfyri, slongdust triggir toskar úr bógrúmi og aftur í rúmið. Sivar syfti hesar toskar aftur í skut.

Vit sluppu inn um broddin og úr vandanum. Tá ið vit vóru komnir væl innum, hugdu vit eftir bátunum, sum sigldu sunnanfyri, og tá sóu vit, at eitt segl restaði. Sum so mangan her á landi kom sorg í mantt heimíð í Føroyum hit árið upp undir jóli, og var tað eitt undur, at

mangur við mær sluppu úr vandanum.

Hugsaðu sítt

Poul Johannes Poulsen mundi vera hin seinasti av teimum, ið var á útróðri henda dagin, sum fór undir grønu torvu. Hann var væl kendur maður, var skemtingarsamur og visti frá mongum at siga. Svínoyingar minnst, at hann skuldi siga, at hann – sum altíð – sat við einari skrá í muninum, tá teir sigldu inn. Tá teir komu í broddin var hann so fullvísir í, at teir ikki fóru at bera boð í bý, at hann spýtti skráina fyrri borð. Hann helt ikki, at tað hóskaði seg at sjólátast við skrá í muninum!

Jukim Olsen hevur altíð havt stóran áhuga fyri tí, sum hevur gingið fyrri seg í gamlari tíð, og ikki er tað undarligt, at tokkin serliga hevur verið til heimbygdina Svínoy. Pápi hansara, Jógván á Geilini, var søgufróður maður, og tað vóru mammubeiggjarnir eisini. Teir vóru Jógván Uppi í Húsi og brøður hansara, sum eru nevndir omanfyri.

Jukim hoyrði teir ofta greiða frá hesum og øðrum ferðum. Jógván á Geilini og Símun Jacobsen ella Símun hjá Símun Júst vóru teir

báðir, sum bjargaðust árið frammanundan, tá Jambardur var niðursigldur. Teir plagdu at rógva út saman, men henda veturin róðu teir hvør við sínum báti, tí teir høvdu ikki fingið bát í staðin fyri Jambard.

Teir vóru báðir á útróðri henda dagin. Símun við teimum Uppi í Húsi, og Jógván var við Gomlu Lauru. Jukim heldur lítið vera at ivast í, at teir báðir, sum høvdu verið so nær við at sjólátast árið fyrri, í serligan mun hugsaðu sítt hesa løtuna, tá teir so at siga kappsigldu við lagnuna á veg inneftir.

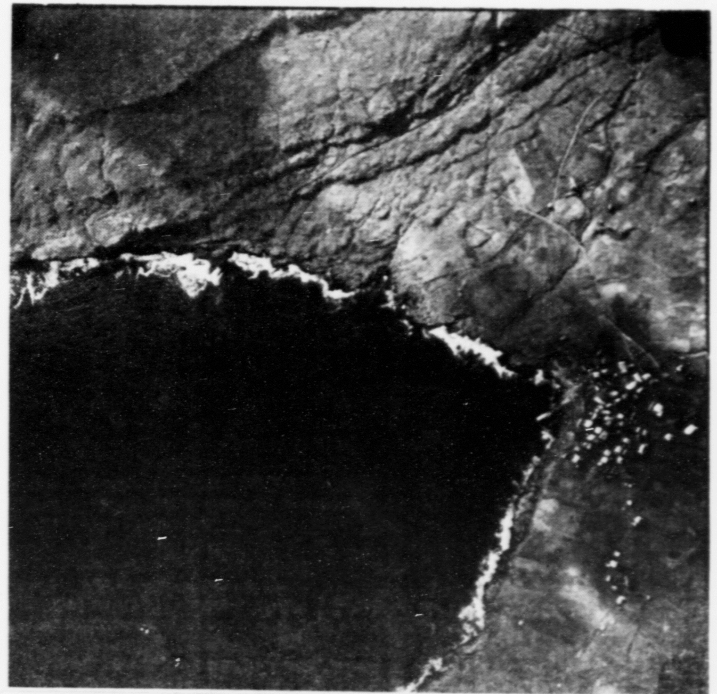
Árið eftir keyptu teir, sum høvdu róð við Jambardi, ein bát av Skarði. Teir fóru eftir honum tað várið, og Jógván á Geilini segði, at tað var ein sorgarsjón, tá teir komu norður á Skarð. Hví hann segði so, skilja vit væl, tá vit hava lisið tað, Símun Hansen greiðir frá um, hvussu vanlagnan rakti bygdina tollaksmessudag 1913.

Fá ár seinni lótu somu svínoyingarnir nýggjan bát smíða. Pól í Normastovu og synimir smíðaðu hann. Talan var um eitt trivaligt áttamannafar, sum fekk navn íð Laura. Tí varð hin báturin kallaður Gamla Laura. Laura var størsta

áttamannafarið í Svínoy. Svínoyingar kallaðu bátin av Skarði fyrri Skarðsbátin.

Tað var ein gamal bátur, og hann var ikki brúktur nakað serligt til útróður eftir at

Laura var komin.



Loftmynd av Svínoy og víkini, tikin seinast í sekstíðrunum. Tað runar eitt sindur í sjónum. Landsynningur er ringasta ætt í Svínoy, tí hann liggur beini inn í víkina